

Consultatie over Leidraad voor realisatie Informatiekundige visie Common Ground

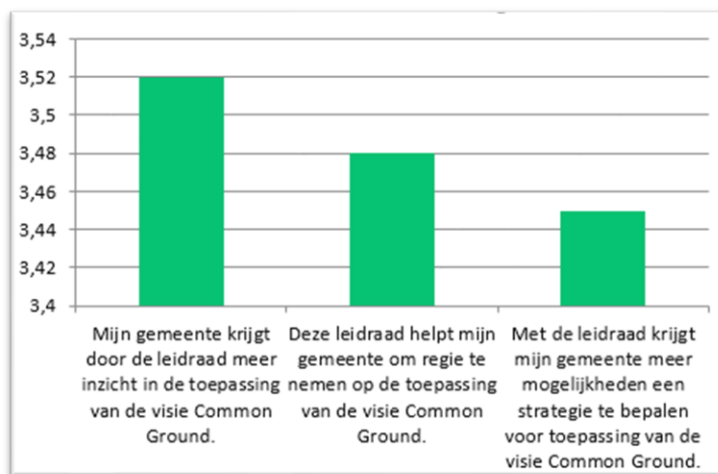
21-1-2021

Om reacties te krijgen op de eerste versie van de Leidraad (opgenomen in de [Informatiekundige Visie Common Ground](#)) is eind 2021 een consultatie gestart bij gemeenten en marktpartijen.

Er is door veel mensen op gereageerd. In het algemeen wordt de Leidraad goed ontvangen en er zijn ook veel inhoudelijke suggesties gedaan om de Leidraad te verbeteren. Een overzicht van de reacties vindt u hieronder.

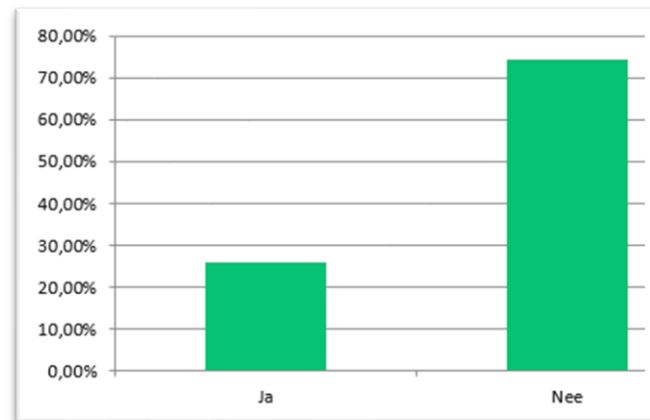
Op dit moment worden de reacties verwerkt in een nieuwe versie, die binnenkort hier gepubliceerd wordt.

Stelling	Zeer oneens		Oneens		Weet niet/geen mening		Eens		Zeer eens		Total	Weighted Average
Mijn gemeente krijgt door de leidraad meer inzicht in de toepassing van de visie Common Ground.	3,03%	1	18,18%	6	12,12%	4	57,58%	19	9,09%	3	33	3,52
Deze leidraad helpt mijn gemeente om regie te nemen op de toepassing van de visie Common Ground.	6,06%	2	15,15%	5	12,12%	4	57,58%	19	9,09%	3	33	3,48
Met de leidraad krijgt mijn gemeente meer mogelijkheden een strategie te bepalen voor toepassing van de visie Common Ground.	3,03%	1	24,24%	8	12,12%	4	45,45%	15	15,15%	5	33	3,45
											7	
											Answered	33
											Skipped	83

Toelichting	Verwerking
Ik begrijp de laatste stelling niet.	
Ik mis de toegevoegde waarde van dit document een beetje tov de andere, reeds beschikbare, documenten. Er wordt ook naar dit soort andere documenten verwezen, en bijvoorbeeld de GEMMA informatiearchitectuurprincipes en het globaal programma van eisen voor pakketsoftware beschrijven de punten in meer detail. Daarnaast, ook inhoudelijk, vraagt de leidraad best wat kennis van de begrippen die gebruikt worden. Als je dan toch wil weten wat die begrippen betekenen, kom je automatisch weer uit bij de grotere (uitgebreidere) documenten. Ook begrippen als 'duurzame toegankelijkheid' zijn erg abstract, wat de eis onder 'must have' nog steeds erg lastig maakt om na te streven (zelfs al is het een goede eis). Tot slot wordt er hier onderscheid gemaakt tussen 'procescomponenten' en 'gegevenscomponenten', terwijl in veel andere documenten wel het onderscheid tussen de 5 lagen (met componenten) wordt gebruikt. Dit is wat verwarrend, want valt onder procescomponent nu ook het integratiecomponent?	
De leidraad geeft wel wat houvast, maar is erg summier. Het laat veel vlakken onbenoemd, wat op zich niet erg is, maar geeft ook niet aan waar invulling gegeven wordt aan regels betreffende de niet genoemde gebieden.	
Moet wel goed worden uitgelegd	
Het zijn principes, maar geven niet aan hoe. Kijk eens naar IRMA van de gemeente Den Haag, dat is tenminste uitgewerkt.	
De leidraad geeft duidelijk weer dat gegevenscomponenten en procescomponenten volledig los van elkaar moeten kunnen werken. Dit helpt mij in de gesprekken met traditionele leveranciers! Vooral de musthave "Door een gegevenscomponent vastgelegde gegevens worden via gestandaardiseerde interfaces beschikbaar gesteld" is een goede heldere eis!	
De leidraad alleen is echter niet genoeg. Een strategie ontwikkelen is één ding, het realiseren van die visie staat of valt met een praktische uitwerking in concrete toepassingen en oplossingen die kunnen worden ingezet. Zonder concrete toepassingen die passen in informatiekundige visie, blijft het een papieren tijger.	

Ziet u feitelijke onjuistheden in de leidraad, die we moeten corrigeren?		
Ja	25,81%	8
Nee	74,19%	23
Zo ja, welke?		8
	Answered	31
	Skipped	85

Toelichting	Verwerking
Feitelijke onjuistheden klinkt wel erg zwaar... Maar zoals benoemd: - Het onderscheid proces - gegevenscomponenten in dit stuk tov de 5-lagen componenten in andere stukken vind ik verwarrend - Ik vraag me af hoe je informatiemodellen als 'should have' kan aangeven en tegelijkertijd wil stellen dat de 'syntax, semantiek en samengang van de gegevens' gestandaardiseerd zijn. Leidt dit niet automatisch tot een informatiemodel? Zo nee, dan zijn de termen syntax, semantiek en samenhang me onduidelijk (wellicht wat in de toelichting onderaan het document over hoe dit anders is dan een informatiemodel?). - Open source wordt overal als een van de eerste punten aangestipt voor Common Ground en hier staat het onder de 'could have'. Waarom?	
Moeten applicaties altijd real-time gegevens ophalen uit bronregistraties? Nee. Tis Ja	
Beschrijven Geen onjuistheid, alleen bij de zeer gewenste eis: Door het informatiesysteem gebruikte algoritmen zijn door iedereen in te zien zodat inzichtelijk is hoe zij werken en worden gebruikt. is sprake van iedereen. Wie is iedereen in deze context?	
Deelname aan de community is geen could , is een MUST	
Het is zo vaag, werkelijk dat dit gepresenteerd wordt na al die jaren common ground, feitelijk beschamend.	
De could have eis "Componenten zijn out-of-the-box geschikt voor installatie binnen door gemeenten gebruikte cloud basis infrastructuur" zou volgens mij, zeker voor gegevenscomponenten, een must have of in ieder geval should have moeten zijn. In onze visie moet een open- of closed Source gegevenscomponent bij ons op ons eigen Haven cluster geïnstalleerd kunnen worden. Wij moeten kosten voor hosting en kosten voor support op een component helder kunnen krijgen. Onze leverancier is van plan componenten alleen op hun eigen cloud te gaan aanbieden.	
Ik denk dat de leidraad vraagt om een periodieke update op basis van de opgedane ervaringen in het veld en ontwikkelingen in techniek en wet- en regelgeving.	

maar echt feiten zijn het niet. Richtlijnen op een algemeen niveau

Zoals reeds op de vorige pagina aangeleverd.

Voor de zekerheid nogmaals: Er zijn een aantal uitgangspunten toegevoegd ten opzichte van eerder schrijven, welke niet passend zijn. Hieronder de terugkoppeling.

Allereerst de belangrijke commentaarpunten:

- p6. Eisen niet SMART gedefinieerd

We hebben bezwaren bij de eerste drie eisen ;

1. Procescomponenten en gegevenscomponenten zijn ontkoppeld en van elkaar gescheiden.
2. Procescomponenten en gegevenscomponenten zijn los van elkaar te installeren.
3. Procescomponenten en gegevenscomponenten zijn te verbinden via een landelijk gestandaardiseerd verbindingsmechanisme.

Voor alledrie geldt dat deze niet SMART zijn gedefinieerd.

Aanvullend een aantal vragen ter verduidelijking:

Bij 1: geldt dit voor 100% van de componenten?

Bij 2: Hoe zinvol en werkbaar is het wanneer componenten los van elkaar te installeren zijn? Voldoet een applicatie pas wanneer alle componenten hieraan voldoen?

Bij 3: Dit gaat uit van landelijke gegevensbronnen. Maar wanneer informatie niet buiten de gemeente (of andere overheidsinstelling) gedeeld kan/mag worden, dan kan dit niet als eis gesteld worden.

- p.8. Algoritmes inzichtelijk: Dit is een nieuw element welke op deze wijze via een zijdeur onder de noemer van Common Ground wordt gebracht. Er is geen eenduidige definitie wat een 'algoritme' is. Daarnaast kan dit ook deel zijn van het intellectueel eigendom van een leverancier. -> Hier moet apart over worden gesproken.

Dient vooralsnog geen onderdeel te zijn van de leidraad.

- p.10 out-of-the-box op cloud infra gemeente: Dit vereist dat oplossingen altijd on-prem blijven voor gemeente die dit willen. Dit heeft niets met een informatie-kundige visie te maken maar met een technische implementatie. Deze eis past niet bij de dominante vraag naar SaaS. Deze eis maakt het onnodig complex en duur. Dient vooralsnog geen onderdeel te zijn van de leidraad.

- p.10. Broncode open source: Schrappen. Dit is geen onderdeel van een informatie-kundige visie maar van een wens van implementatie. Draagt niet bij aan het ontzorgen van gemeenten.

- p.10 Moderne technologie: Implementatie, geen informatiebeleid. Als het gaat over het gebruiken of ontsluiten dan kan dat. Zoals eisen om via gestandaardiseerde API's te ontsluiten. Maar op deze wijze hoort dit hier geen onderdeel van de leidraad te zijn.

- p.10 beheer en ontwikkeling community. Dit is een implementatie. Door dit te eisen (in samenwerking met open-source) zet je bestaande oplossingen al buitenspel.

Dient geen onderdeel te zijn van de leidraad.

Andere aandachtspunten:

- p.5.: Applicatiecomponenten moet zijn ontkoppeld, zodat ze onafhankelijk van elkaar kunnen functioneren. - Dit is geen noodzakelijkheid om het beoogde doel te kunnen behalen. Als het doel hergebruik is via gestandaardiseerde API's, is het opdelen van applicaties in kleine deeltje, niet noodzakelijk.+
- p.5.: Landelijk gestandaardiseerd verbindingsmechanisme: Prima uitgangspunt. Maar dan moet wel duidelijk worden hoe dit gaat werken. Dit houdt verdere uitbreiding van CG nu daadwerkelijk tegen.
- p.5.: commitment en langdurige inzet van alle betrokkenen. Dit is een prima uitgangspunt. Het is onduidelijk hoe VNG-R verwacht dit commitment en inzet voor elkaar te krijgen. Zeker omdat er over de bekostiging nog steeds geen duidelijkheid is. Het is een prachtig uitgangspunt, maar dient wederzijds te worden ingevuld.
- p.6.: Procescomponenten en gegevenscomponenten zijn los van elkaar te installeren: Dit is implementatie volgens een bepaald idee. Dit hoort niet thuis in een informatie-kundige visie. Hier speelt een idee hoe VNG met de markt wil omgaan, niet hoe de informatiehuishouding eruit moet komen te zien.
- p.6.: Syntax, semantiek en samenhang zijn gestandaardiseerd: Hier komt de vraag hoe en waar je plus-informatie gaat opslaan en gebruiken. Als je de keten standaardiseert, kun je niet meer bewegen. Want dan moet alles mee. Betekent dit dat het procescomponent alle plus-informatie gaat opslaan? Maar die wil je toch ook ontsluiten en hergebruiken? Zoals het er nu staat, kun je de domeinmodellen op hoofdlijnen standaardiseren, maar de rest laat je over. Dit betekent dat je het uitgangspunt van CG dus slechts gedeeltelijk kunt realiseren, alleen voor die gegevenscomponenten die de standaard bevatten.
- p.6. Duurzaam toegankelijk bewaren: Dit is een goed uitgangspunt, maar het is onduidelijk hoe dit moet gaan werken. Hoe meer je in ketens werkt, hoe diffuser de verantwoordelijkheid van gegevens wordt. -> Interessant is dat hier wordt gesproken over gegevenscomponenten, niet over de procescomponenten. Terwijl het voor archiefbeheer noodzakelijk is de samenhang en context te zien. Je kunt de een niet zonder de ander beheren.
- p.7. Binnen gegevenscomponenten gebruikte informatiemodellen zijn gemodelleerd in overeenstemming met geldende standaarden: Dit is overbodig. In de Must haves staat al dat alles is gestandaardiseerd en via een standaard is ontsloten.
- P7 Beheer en ontwikkeling van componenten vindt plaats binnen een community
Dat is een mooi streven, maar welke eisen worden er aan de community gesteld?
- p.9. Geen gegevens van bronregistraties vastleggen: Is hier al gekeken naar bulkverwerking? Deze hoort bij 'could have' met een uitzondering voor bepaalde verwerkingen.
- p.10. Proceslogica en bedrijfsregels zijn los van elkaar en van de interactie instelbaar: Onduidelijk is wat dit betekent. Wil je versnellen door te standaardiseren, dan moet je dit dus niet doen. Dan moet je juist je processen standaardiseren.

Voor zover ik weet wordt er verwezen naar standaarden die nog niet zijn overeengekomen:

via een landelijk gestandaardiseerd verbindingsmechanisme.

en

De verwerking van persoonsgegevens wordt gelogd met gebruik van de daartoe vastgestelde standaarden.

Ik weet niet of het feitelijk onjuist is maar ik heb bij de zin op pagina 5: "Gemeenten hebben in de vorm van realisatieprincipes beschreven welke voorkeuren zij hebben met betrekking hoe de informatiekundige visie wordt gerealiseerd", of dit een wens van de schrijvers van de Leidraad is. Staat nu geformuleerd als een feit terwijl ik ervaar dat veel gemeenten dit nog lang niet hebben gedaan en het daarmee een wens is.
De leidraad en ook de Common Ground definitie bevatten zeer veel hoog-over beloften en richtingen. Oa. dat informatie en logica gescheiden moeten zijn en nog x van zulke definities. Het model Common Ground heeft veel weg van een Micro Services architectuur gedachte inclusief een gedeeltelijk data-interface model.   Het ontbreekt bij Common Ground aan de verdere uitwerking naar beneden toe waarbij, zoals met de StUF standaarden, informatiemodellen centraal staan en afgestemd zijn binnen het hele afnemers/gebruikers-domein.   Een voorbeeld is zijn de ZGW APIs, die tot op heden altijd 'geïnspireerd zijn' op ImZTC/RGBZ en RSGB. Een knelpunt daar nog steeds is de benodigde vaste kern (o.b.v. model/schema definities) inclusief een flexibele schema-schil waar over extra informatie uitgewisseld kan worden. Dat laatste is ook los gelaten tot op heden.   En de vraag is: kunnen de gemeenten zelf de standaard of het model 'Common Ground' bepalen of zou dit een specialistengroep moeten zijn/worden met deelnemers van beide groepen (aanbieders en gemeenten) namens de massa?   Common Ground is een hoog-over definitie. Om het succesvol te maken zou hier een inhoudelijker (richting techniek en standaarden) vervolg op moeten komen om concreter de standarisatie te bewerkstelligen waarbij de informatie-huishouding (dus: modellen) centraal beheerd (register?) en beschikbaar gesteld wordt. Of wel: de "informatie architectuur".
Moeten applicaties altijd real-time gegevens ophalen uit bronregistraties? Nee.
Dat is dezelfde vraag volgens mij als eerder gesteld.
Ik zie geen feitelijke onjuistheden. Wij zullen als leverancier denk ik niet gaan voldoen aan alle 'could haves' omdat bijvoorbeeld het ontwikkelen vanuit een community (als dit breder gezien moet worden dan onze klantenkring) niet in alle gevallen wenselijk zal zijn. Tevens is het out-of-the box beschikbaar zijn voor installatie een gedeelde verantwoordelijkheid van leverancier en klant. Als bij de klant de infrastructuur niet op orde is dan zal de gemaakte software niet out-of-the box werken.
"Compliance is een begrip waarmee wordt aangeduid 'dat een persoon of organisatie werkt in overeenstemming met geldende wet- en regelgeving'"   Het is de vraag of deze Nederlandse Wikipedia definitie wel volledig is. De Engelse definitie is in ieder geval breder: https://en.wikipedia.org/wiki/Regulatory_compliance: In general, compliance means conforming to a rule, such as a specification, policy, standard or law.
Niet op dit moment

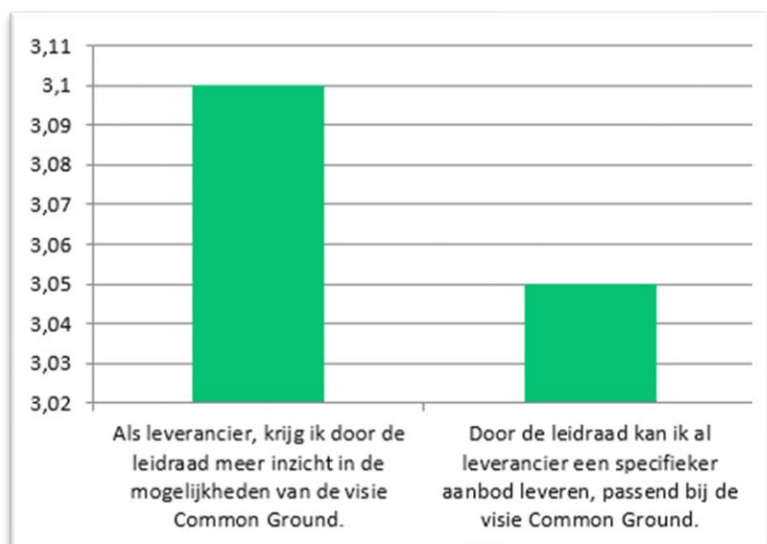
"Er wordt gebruik gemaakt van moderne technologie die hedendaagse standaarden ondersteunt." kan niet bij Could Have staan. Het ondersteunen van hedendaagse standaarden is een must have.
Er wordt onderscheid gemaakt tussen verplichte eisen, zeer gewenste eisen en gewenste eisen (vertaald als 'could have's'). Hierdoor lijkt de laatste categorie van ondergeschikt belang. Dit lijkt mij in strijd met de Common Ground principes waar Open source een wezenlijk onderdeel is van de uitgangspunten. En met goede reden: want dit maakt software controleerbaar, en overdraagbaar, waardoor je onafhankelijk van leverancier bent.
Wellicht zien wij wel onjuistheden echter gaat het in het licht van deze consultatie te ver om deze hier aan te geven.
Er staan geen onjuistheden in, maar daarmee is het stuk nog niet af. Het is een aanzet tot. De concretisering ontbreekt. Een ander punt van aandacht is de wijze waarop je bestuur en management van gemeenten meekrijgt in de ontwikkeling. Daarover wordt niets verteld. Is echter het fundament voor succesvolle invoer.

Heeft u suggestie voor uitbreiding van de leidraad en/of verbetering van de inhoud?	
Answered	13
Skipped	103

Suggestie	Verwerking
Ja. Er zitten nog een aantal onduidelijkheden in deze leidraad: Procescomponenten en gegevenscomponenten zijn te verbinden via een landelijk gestandaardiseerd verbindingsmechanisme. Wat is dit mechanisme dan ? NLX ? De verwerking van persoonsgegevens wordt gelogd met gebruik van de daartoe vastgestelde standaarden. Welke standaarden zijn dit dan ? De eigenaar van de bronregistratie is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de gegevens in de registratie en bepaalt aan wie, onder welke voorwaarden, gegevens ter beschikking worden gesteld. Zijn dit ook bronnen binnen de gemeente ? Bijvoorbeeld OpenZaak ? Welk autorisatie mechanisme wordt er dan toegepast om invulling te geven aan: ' aan wie, onder welke voorwaarden, gegevens ter beschikking worden gesteld'.	
(herhaling antwoord vraag 3): - Het onderscheid proces - gegevenscomponenten in dit stuk tov de 5-lagen componenten in andere stukken vind ik verwarrend - Ik vraag me af hoe je informatiemodellen als 'should have' kan aangeven en tegelijkertijd wil stellen dat de 'syntax, semantiek en samengang van de gegevens' gestandaardiseerd zijn. Leidt dit niet automatisch tot een informatiemodel? Zo nee, dan zijn de termen syntax, semantiek en samenhang me onduidelijk (wellicht wat in de toelichting onderaan het document over hoe dit anders is dan een informatiemodel?). - Open source wordt overal als een van de eerste punten aangestipt voor Common Ground en hier staat het onder de 'could have'. Waarom? Overig: Onder de veel gestelde vragen zou ik een definitieparagraaf opnemen en de belangrijkste woorden (en dat zijn er nogal wat) definiëren. Of op zijn minst verwijzen naar een pagina waar de definitie staat. Als dit het samenvattende document moet zijn waar gemeenten starten (dat is toch het doel van een leidraad?), dan is het denk ik goed te starten op kennisniveau 0 en meteen voor alles aangeven wat er mee wordt bedoeld. Voorbeelden: Informatiesysteem, component, procescomponent/gegevenscomponent (en verhouding 5 lagen), Syntax, semantiek & samenhang, bronregistratie (gaat dit verder dan basisgegevens bijvoorbeeld?), duurzame toegankelijkheid (wat wordt daar onder CG onder verstaan, wat is ev het effect van CG hierop?), informatiemodel, proceslogica,	
In de leidraad wordt verwezen naar andere leidraden waarin al uitgangspunten zijn vastgelegd. Zijn alle leidraden gezamenlijk een consistent geheel en is de samenhang inzichtelijk voor gemeenten? Suggestie om samenhang te 'tonen' in deze leidraad?	
niet een gemeente maar een centrale partij zoals de VNG moet regie pakken in de ze ontwikkeling. Sturen op centrale ontwikkeling, standaardisatie (vooral) en sturen op leveranciers. Trek een parallel met hoe nbijv. het Ggk-berichtenverkeer is neergezet.	

Niet als pdf publiceren, maar als HTML. Nummeren van de subpunten voor externe referentie. Publiceren als af te vinken document op github	
Ja, bij ophalen bij de bron denk ik altijd aan beschikbaarheid. Wat als die bron even niet beschikbaar is? Bij vijf lagen architectuur denk ik ook altijd aan granulariteit. Hoe complex moeten/mogen componenten zijn? Bij samen delen denk ik ook altijd aan een gemeenschappelijk informatie model, een gezamenlijke taal. Dat lijkt hier optioneel te zijn. Vanuit verschillende hoeken zie ik de roep om data lakes, maar ook om data virtualisatie. Hoe past dat hierin? En in hoe verhoudt zich Common Ground tot SOA? En verder een heel principiële... veel standaardapplicaties zijn in veel gevallen de neerslag van vele jaren domeinkennis en -ervaring. Gaan we echt alles herbouwen in open source software en alle wielen van de afgelopen zoveel jaar heruitvinden?	
Iets meer verduidelijking bij de gewenste eisen: ☐ Proceslogica en bedrijfsregels zijn los van elkaar en los van de interactie naar gebruikers instelbaar. --> Instelbaar door wie? ☐ Componenten zijn out-of-the-box geschikt voor installatie binnen door gemeenten gebruikte cloud basis infrastructuur. --> Wat wordt bedoeld met out-of-the-box? ☐ De broncode van componenten is beschikbaar als open source software met een EUPL-licentie. ☐ Er wordt gebruik gemaakt van moderne technologie die hedendaagse standaarden ondersteunt. --> Voorbeelden noemen ☐ Beheer en ontwikkeling van componenten vindt plaats binnen een community. Wie zet deze community op en neemt hier zorg voor, eigenaar?	
- lardeer e.e.a. met wat voorbeelden	
Zie voorgaande suggesties, er is zo veel beters ontwikkeld dan dit document. kijk ook eens naar de juridische uitdagingen die op ons af komen, Wep, Woo, Archiefwet2021.....	
Nee, hou hem lekker kort. Mogelijk ook een verkorte communicatie versie :) Goed bezig!	
Niet op dit moment.	
Data bij de bron nader uitwerken	

	Zeer oneens		Oneens		Weet niet/geen mening		Eens		Zeer eens		Total	Weighted Average
Als leverancier, krijg ik door de leidraad meer inzicht in de mogelijkheden van de visie Common Ground.	4,92%	3	16,39%	10	47,54%	29	26,23%	16	4,92%	3	61	3,1
Door de leidraad kan ik al leverancier een specifiek aanbod leveren, passend bij de visie Common Ground.	8,20%	5	11,48%	7	52,46%	32	22,95%	14	4,92%	3	61	3,05
											21	
											Answered	61
											Skipped	55

Toelichting	Verwerking
Er zijn een aantal uitgangspunten toegevoegd ten opzichte van eerder schrijven, welke niet passend zijn. Hieronder de terugkoppeling. Allereerst de belangrijke commentaarpunten: • p6. Eisen niet SMART gedefinieerd We hebben bezwaren bij de eerste drie eisen ; 1. Procescomponenten en gegevenscomponenten zijn ontkoppeld en van elkaar gescheiden. 2. Procescomponenten en gegevenscomponenten zijn los van elkaar te installeren. 3. Procescomponenten en gegevenscomponenten zijn te verbinden via een landelijk gestandaardiseerd verbindingmechanisme. Voor alledrie geldt dat deze niet SMART zijn gedefinieerd. Aanvullend een aantal vragen ter verduidelijking: Bij 1: geldt dit voor 100% van de componenten? Bij 2: Hoe zinvol en werkbaar is het wanneer componenten los van elkaar te installeren zijn? Voldoet een applicatie pas wanneer alle componenten hieraan voldoen? Bij 3: Dit gaat uit van landelijke gegevensbronnen. Maar wanneer informatie niet buiten de gemeente (of andere overheidsinstelling) gedeeld kan/mag worden, dan kan dit niet als eis gesteld worden. • p.8. Algoritmes inzichtelijk: Dit is een nieuw element welke op deze wijze via een zijdeur onder de noemer van Common Ground wordt gebracht. Er is geen eenduidige definitie wat een 'algoritme' is. Daarnaast kan dit ook deel zijn van het intellectueel eigendom van een leverancier. -> Hier moet apart over worden gesproken. Dient vooralsnog geen onderdeel te zijn van de leidraad. • p.10 out-of-the-box op cloud infra gemeente: Dit vereist dat oplossingen altijd on-prem blijven voor gemeente die dit willen. Dit heeft niets met een informatie-kundige visie te maken maar met een technische implementatie. Deze eis past niet bij de dominante vraag naar SaaS. Deze eis maakt het onnodig complex en duur. Dient vooralsnog geen onderdeel te zijn van de leidraad. • p.10. Broncode open source: Schrappen. Dit is geen onderdeel van een informatie-kundige visie maar van een wens van implementatie. Draagt niet bij aan het ontzorgen van gemeenten. • p.10 Moderne technologie: Implementatie, geen informatiebeleid. Als het gaat over het gebruiken of ontsluiten dan kan dat. Zoals eisen om via gestandaardiseerde API's te ontsluiten. Maar op deze wijze hoort dit hier geen onderdeel van de leidraad te zijn. • p.10 beheer en ontwikkeling community. Dit is een implementatie. Door dit te eisen (in samenwerking met open-source) zet je bestaande oplossingen al buitenspel. Dient geen onderdeel te zijn van de leidraad. Andere aandachtspunten:	

• p.5.: Applicatiecomponenten moet zijn ontkoppeld, zodat ze onafhankelijk van elkaar kunnen functioneren. - Dit is geen noodzakelijkheid om het beoogde doel te kunnen behalen. Als het doel hergebruik is via gestandaardiseerde API's, is het opdelen van applicaties in kleine deeltje, niet noodzakelijk.+ • p.5.: Landelijk gestandaardiseerd verbindingsmechanisme: Prima uitgangspunt. Maar dan moet wel duidelijk worden hoe dit gaat werken. Dit houdt verdere uitbreiding van CG nu daadwerkelijk tegen. • p.5.: commitment en langdurige inzet van alle betrokkenen. Dit is een prima uitgangspunt. Het is onduidelijk hoe VNG-R verwacht dit commitment en inzet voor elkaar te krijgen. Zeker omdat er over de bekostiging nog steeds geen duidelijkheid is. Het is een prachtig uitgangspunt, maar dient wederzijds te worden ingevuld. • p.6.: Procescomponenten en gegevenscomponenten zijn los van elkaar te installeren: Dit is implementatie volgens een bepaald idee. Dit hoort niet thuis in een informatie-kundige visie. Hier speelt een idee hoe VNGR met de markt wil omgaan, niet hoe de informatiehuishouding eruit moet komen te zien. • p.6.: Syntax, semantiek en samenhang zijn gestandaardiseerd: Hier komt de vraag hoe en waar je plus-informatie gaat opslaan en gebruiken. Als je de keten standaardiseert, kun je niet meer bewegen. Want dan moet alles mee. Betekent dit dat het procescomponent alle plus-informatie gaat opslaan? Maar die wil je toch ook ontsluiten en hergebruiken? Zoals het er nu staat, kun je de domeinmodellen op hoofdlijnen standaardiseren, maar de rest laat je over. Dit betekent dat je het uitgangspunt van CG dus slechts gedeeltelijk kunt realiseren, alleen voor die gegevenscomponenten die de standaard bevatten. • p.6. Duurzaam toegankelijk bewaren: Dit is een goed uitgangspunt, maar het is onduidelijk hoe dit moet gaan werken. Hoe meer je in ketens werkt, hoe diffuser de verantwoordelijkheid van gegevens wordt. -> Interessant is dat hier wordt gesproken over gegevenscomponenten, niet over de procescomponenten. Terwijl het voor archiefbeheer noodzakelijk is de samenhang en context te zien. Je kunt de een niet zonder de ander beheren. • p.7. Binnen gegevenscomponenten gebruikte informatiemodellen zijn gemodelleerd in overeenstemming met geldenden standaarden: Dit is overbodig. In de Must haves staat al dat alles is gestandaardiseerd en via een standaard is ontsloten. • P7 Beheer en ontwikkeling van componenten vindt plaats binnen een community Dat is een mooi streven, maar welke eisen worden er aan de community gesteld? • p.9. Geen gegevens van bronregistraties vastleggen: Is hier al gekeken naar bulkverwerking? Deze hoort bij 'could have' met een uitzondering voor bepaalde verwerkingen. • p.10. Proceslogica en bedrijfsregels zijn los van elkaar en van de interactie instelbaar: Onduidelijk is wat dit betekent. Wil je versnellen door te standaardiseren, dan moet je dit dus niet doen. Dan moet je juist je processen standaardiseren.	
Het is mij niet duidelijk (als consultant van een ICT-adviesbureau) wat het doel is van het stuk. Dat staat niet goed beschreven evenals voor welke doelgroep dit stuk is geschreven. Binnen een gemeente zijn zeer verschillende rollen met verschillende kennisniveaus als het gaat om het gemeentelijk informatielandschap. Zo geldt dit ook voor leveranciers (van ontwikkelaar tot en met adviseur). Ik heb wel de vraag wat gemeenten beter/makkelijker kunnen als ze dit stuk hebben gelezen. Het ontbreekt overigens ook aan plaatjes in het stuk. Dat maakt een verhaal vaal veel duidelijker.	
ik ben geen leverancier, maar zie ook weinig beweging.	
Ik heb aangegeven dat ik als gemeente de enquête invul. Waarom krijg ik dan leveranciers vragen???	
Deels niet van toepassing, maar daarnaast is de leidraad zo hoogover en multi interpreteerbaar dat het voor mij geen toevoeging heeft.	

wij zijn gemeente geen leverancier, dan zouden we deze vragen toch eigenlijk niet moeten krijgen?	
Het is gemakkelijk om te zeggen dat je product past in de Common Ground filosofie, maar om het te beoordelen zijn harde criteria nodig.	
Blijft wat vaag, kan veel concreter want is veel concreter, vaak maar één of twee smaakjes, die zou ik noemen: uitwisselstandaard is NLx, documentatie interface is OpenApi, interface is een Restful API, response is JSON of XML, etc. Bij dingen als "MUST" impliceren dat dingen als NLx gebruikt moeten worden is wel scheef, gezien NLx nog helemaal geen stabiele, volwassen dienst is (ten minste, voor zover ik weet); Op https://nlx.io/ lees ik niet terug wat de status is, dat zou wel moeten in mijn optiek.	
Het valt ons op dat Gemma onlineteksten niet helemaal passend zijn bij	
Ben geen leverancier	
Dan geeft GIBIT nog beter inzicht, a.u.b. trek dit document in, gewoon een ramp.	
De punten benoemd de must have's en should have's zijn logisch en sluiten aan bij de informatie die al langere tijd bekend is rondom common ground. Vandaar dat de leidraad op dat gebied niet per definitie bijdraagt aan het verkrijgen van meer inzicht in de mogelijkheden. Wat het wel doet is helpen bij het maken van aanbod. Wij merken dat het soms lastig is om het common ground gedachtegoed binnen de gehele organisatie te delen en duidelijk te maken waar onze software aan moet voldoen. Terwijl het juist heel belangrijk is dat iedereen, maar voornamelijk ook developers en consultants, weten waar common ground in de basisbeginselen voor staat. De leidraad kan hier aan bijdragen doordat deze zo bondig is.	
Op zich geeft de leidraad een goede samenvatting van common ground principes. Maar deze waren al eerder bekend, en werden door ons ook al toegepast. Neemt niet weg dat ik het een goede samenvatting vind	
kan ik niet beoordelen als gemeente maar lijkt mij wel :)	
Ik ben geen leverancier. Wat ik echter wel weet is dat een leverancier pas gaat investeren in een oplossing als hij weet dat er rendement uit te halen is. De huidige vaste leveranciers van gemeentelijke software zien deze ontwikkeling eerder als een bedreiging dan als een kans. Dat is logisch, het vraagt namelijk om een fundamentele andere manier van het ontwikkelen en beheren van producten- en diensten. Kortom, draagvlak van leveranciers krijg je als er antwoord komt op de vraag "What's in it for me"	
Nederlandse gemeenten lijken autonomie belangrijker te vinden dan een beperkte keuze van twee leveranciers en het suboptimaal gebruik van data. Als nieuwe leverancier in Nederland kunnen wij gemeenten alleen een modern Common Ground passend aanbod leveren zodra VNG schaalgrootte organiseert d.m.v. gebundelde inkoop.	
Ik denk niet dat de leidraad meer inzicht levert in de mogelijkheden, dat zou geleverd moeten worden door de beschrijving van Common Ground zelf.	
Het moet nog concreter, zeker omdat het must have's zijn: - Wat is dat "landelijk gestandaardiseerd verbindingsmechanisme"? - Welke standaard wordt naar verwezen bij "verwerking van persoonsgegevens wordt gelogd met gebruik van de daartoe vastgestelde standaarden." - "duurzaam toegankelijk worden bewaard en beheerd conform de daartoe geldende normen." hoe dan?	

Het is altijd goed om zaken op papier te zetten. Het is me niet helder wat de toegevoegde waarde is van dit document boven de al bestaande Common Ground principes, zie: https://commonground.nl/cms/view/12f73f0d-ae26-4021-ba52-849eef37d11f/de-common-ground-principes en de informatiearchitectuurprincipes, zie: https://componentencatalogus.commonground.nl/20190130_-_Common_Ground_-_Informatiearchitectuurprincipes.pdf Ik adviseer om te bewaken dat informatie niet op verschillende plekken staat en mogelijk tegenstrijdig is aan elkaar. Door teveel bomen zie ik het bos niet meer.	
De richting is helder, maar niet de invulling. Het is een conceptstuk in aanloop naar concretisering. Het stuk is verre van gereed.	

Heeft u suggestie voor uitbreiding van de leidraad en/of verbetering van de inhoud?	
Answered	20
Skipped	96

Toelichting	Verwerking
De leidraad gaat te veel over techniek / oplossing, maar niet over het echt de vraag achter de vraag. Wat is nu echt wat we willen bereiken? Wat is hiervoor nodig? Is echt deze technische insteek nodig om de doelstelling te veranderen. Een groot risico gaat worden dat de volledige informatielandschap gaat bestaan uit veel meer componenten dan nu en dat het daardoor weer spaghetti wordt en dat niemand eindverantwoordelijk gaat worden voor het geheel. Kortom was is nu echt het doel: verbetering van dienstverlening etc. En niet een technische insteek, daarmee gaan we het niet redden	
Zeker. Een aantal onderwerpen vragen om een nadere dialoog met marktpartijen.	
Ik zou graag zien dat de leidraad en de realisatie principes met elkaar in lijn gebracht worden en dat er er een helder overzicht komt van de te gebruiken standaarden	
Het mag van mij veel meer in de vorm van een infographic. Het moet duidelijk worden gemaakt voor wie dit is bedoeld. Zoals het nu is gepositioneerd in de eerste vraag van deze consultatie (gemeenten en leveranciers) is het wel heel breed. Tevens moet wat mij betreft duidelijk zijn wat de toegevoegde waarde is van de leidraad. Dat is wat mij betreft niet duidelijk genoeg.	
Zie reactie bij eerdere vraag.	
Ik heb mijn twijfels over "3. De transitie" in https://www.gemmaonline.nl/images/gemmaonline/1/1b/GEMMA_Gegevenslandschap_-_Globaal_Programma_van_Eisen_v1.0.pdf Als ik de video op https://commonground.nl/blog/view/f542b665-0151-49af-bab6-43126201dfff4/lokale-gemeentelijke-transitie-naar-common-ground-praktische-tips-handleidingen-en-stappenplannen erbij bekijk dan denk ik dat er vanuit gegaan wordt dat data continue gesynchroniseerd wordt. Dit klinkt heel makkelijk maar dat is het in de praktijk niet. Wij helpen gemeentes met de migratie naar Common Ground en synchronisatie is tot nu toe nog geen bruikbare optie gebleken bij de gemeentes die we helpen. Súdwest-Fryslân heeft Open Zaak inmiddels in productie genomen en heeft dat gedaan middels de Open ZaakBrug (een heel andere aanpak).	
zie vorige reactie.	
Slechte vragenlijst!	
Ik denk dat de context beter moet worden uitgelegd. Ik zie de eisen alweer 1 op 1 terugkomen in aanbestedingen en daarmee bereiken we het doel denk ik niet.	
Die vraag heb ik al beantwoord.	

Aanvullen met advies over gebruik hiervan in bijvoorbeeld aanbestedingen en/of aanschaf van nieuwe informatiesystemen? Relatie met de GIBIT?	
Zie vorige vraag.	
Bij de verplichte eisen staat: "Procescomponenten en gegevenscomponenten zijn los van elkaar te installeren." Maar dit sluit SaaSproducten uit (die worden als dienst geleverd en zijn dus niet te installeren door de afnemer). Suggestie: "Procescomponenten en gegevenscomponenten zijn los van elkaar in gebruik te nemen" Bij gewenste eisen staat "Componenten zijn out-of-the-box geschikt voor installatie binnen door gemeenten gebruikte cloud basis infrastructuur". Ook dit sluit SaaSproducten uit (die worden als dienst geleverd en zijn dus niet te installeren door de afnemer). Suggestie: "Componenten zijn out-of-the-box geschikt voor integratie met andere componenten "	
In de volgende eis is het niet geheel duidelijk wat bedoeld wordt met "gestandaardiseerde interfaces". Welk onderdeel van de interface moet er precies gestandaardiseerd zijn? "Door een gegevenscomponent vastgelegde gegevens worden via gestandaardiseerde interfaces" De voetnoot geeft wat verduidelijking, maar niet helemaal. Het zou mooi zijn om wat betreft standaardizatie onderscheid te maken tussen: technologie, (SOAP/XML, WUS (WSDL, UDDI en SOAP), eBMS (ebXML), REST/JSON, gRPC), ontwerpregels (REST API design rules standaard) en API-structuur (bijv. ZGW API's).	
Niet op dit moment.	
U schrijft op pagina 7: "De broncode van componenten is beschikbaar als open source software met een EUPL-licentie." Deense overheden incl. hun VNG Realisatie (KOMBIT), passen met succes het "Controlled open source" model toe. Bij de applicatie aanbesteding wordt geëist dat de werkend opgeleverde, op open source gebaseerde nieuwe broncode, tijdens het contract wordt onderhouden en bij afloop van het contract om niet en oneindig beschikbaar blijft voor de aanbestedende organisatie. Uiteraard zonder onderhoud. Mocht een andere partij de volgende aanbesteding winnen, mag die deze broncode verder door ontwikkelen. Om investeringen van de industrie te beschermen blijft het IP van de broncode bij de leverancier en mag die modules als accelerator aanbieden aan andere organisaties (b.v. aan de VNG).	
Het zou interessant zijn om te zien in hoeverre er een relatie is tussen de leidraad en de principes die algemeen gelden binnen de GEMMA.	
zie de voorgaande opmerkingen	
Wordt concreet!	
Kan nog concreter	

Ontvangen algemene reacties

Reactie	Verwerking
Informatiekundige visie Common Ground In de inleiding staat <i>'Gemeenten hebben een nieuwe, moderne, gezamenlijke informatievoorziening nodig voor het uitwisselen van gegevens'</i>. Dat is niet correct. Verderop in het document staat hierover het volgende: <i>'Het streven vanuit de informatiekundige visie Common Ground is daarom om het aantal kopieën van gegevens zoveel mogelijk te beperken en gegevens zoveel mogelijk direct vanuit de bron te gebruiken'</i>. Dus niet uitwisselen maar gebruiken vanuit de bron. Als je in de inleiding kort iets over wil zeggen over de noodzaak van Common Ground kan het volgens mij beter als volgt: <i>'Gemeenten moeten hun informatievoorziening op een andere manier inrichten om snel en flexibel te kunnen vernieuwen, om te kunnen voldoen aan privacywetgeving en om efficient om te kunnen gaan met data. De huidige inrichting staat de verbetering van de gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering in de weg. De informatiekundige visie Common Ground beoogt een modernisering van de gemeentelijke informatievoorziening'</i>. Het hoofdstuk <i>'Informatiekundige visie Common Ground'</i> begint weer met een stukje inleiding maar die hebben we al gehad in de inleiding zelf, zou ik hier weglaten. Het stukje tekst over collectief afspraken maken en werken aan standaardisatie komt te vroeg, zou ik verplaatsen. In de samenvatting die verderop staat komen sommige uitgangspunten een beetje uit de lucht vallen, die zou ik eerder in de tekst introduceren met telkens een reden waarom het uitgangspunt belangrijk is. De eerste drie paragrafen van dit hoofdstuk worden dan als volgt: --start-- <i>De kern van deze informatiekundige visie is het scheiden van gegevens die binnen processen worden gebruikt van de logica en presentatie ervan. Gegevens worden zo breed als mogelijk beschikbaar gesteld en kunnen voor verschillende doelen worden gebruikt. Hierbij worden zelfstandig functionerende applicatiecomponenten gebruikt die of gegevens op een gestandaardiseerde manier vastleggen en beschikbaar stellen (gegevenscomponenten) of die gebruik maken van de gestandaardiseerde gegevens (procescomponenten). Daarbij wordt maximaal gebruik gemaakt van gegevens uit bronregistraties.</i> <i>Om gegevens goed te kunnen vastleggen en verstrekken is standaardisatie nodig van de syntax, semantiek en samenhang van gegevens en van de manier waarop diensten gegevens beschikbaar stellen. De informatiekundige visie beoogt standaardisatie hiervan op een zo hoog mogelijk niveau (overheidsbreed, per domein of taakgebied). Daarvoor is het noodzakelijk dat gemeenten als collectief afspraken maken en werken aan verdere standaardisatie. Aangezien gemeenten onderdeel zijn van de digitale overheid in brede zin is gemeentenoverstijgende adoptie van de informatiekundige visie wenselijk en gelden afspraken en standaarden bij voorkeur overheidsbreed.</i> <i>De bronregistraties kunnen zich ook buiten de eigen organisatie bevinden, daarom worden procescomponenten en gegevenscomponenten onderling verbonden via een landelijk gestandaardiseerd verbindingsmechanisme.</i> <i>Om te zorgen voor transparantie over de verwerking van gegevens wordt aan burgers en bedrijven zoveel mogelijk inzicht geboden in vastgelegde gegevens en plaatsgevonden verwerkingen.</i> <i>De applicatiecomponenten vormen de basis van de gemeentelijke informatievoorziening, bij de inrichting en ontwikkeling ervan moeten informatiebeveiliging, privacy en duurzame toegankelijkheid daarom 'by design' zijn geborgd.</i> <i>Vanuit het oogpunt ... etc.</i> --eind--	
De vierde paragraaf eindigt met <i>'De kern van de informatiekundige visie Common Ground laat zich samenvatten in onderstaande uitgangspunten:'</i>. Ik zou 'de kern van' weglaten, voegt niets toe.	

Ik zie het principe ' <i>vanuit de bron</i> ' overigens niet terug bij de 'should haves' (of de 'must haves'), daar zou het moeten worden toegevoegd. De formulering 'zoveel mogelijk direct' laat ruimte voor afwijkingen. In de visie wordt niet gespecificeerd welke afwijkingen zijn toegestaan. Als het bij de 'should haves' wordt opgenomen zou ik ook de mogelijke afwijkingen benoemen. Anders hoort het bij de 'must haves', dat zou mijn voorkeur hebben.	
Leidraad informatiekundige visie Common Ground Bij de verplichte eisen staat ' <i>Gegevens die door een gegevenscomponent worden verwerkt kunnen duurzaam toegankelijk worden bewaard en beheerd conform de daartoe geldende normen</i> '. Ik begrijp dat we dit willen maar wat is de rol van de gegevenscomponent hierin? Wordt verwacht dat iedere gegevenscomponent zorgt voor duurzame toegankelijkheid? Of zijn er gespecialiseerde componenten waarnaar de gegevenscomponenten gegevens kunnen overdragen?	
De eis ' <i>Door het informatiesysteem gebruikte algoritmen zijn door iedereen in te zien zodat inzichtelijk is hoe zij werken en worden gebruikt</i> ' zou ik bij de 'must haves' zetten.	